

Przedmiotowy System Oceniania z Historii w klasach 1-3 gimnazjum

Cele oceniania wewnątrzszkolnego:

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju i motywowanie go do dalszej pracy.
3. Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.
4. Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktycznowychowawczej.

Formy oceniania wiedzy, umiejętności i postawy ucznia

Formy oceniania wiedzy i umiejętności na lekcjach historii:

- formy ustne: odpowiedzi, aktywność własna dziecka, prezentacje, wystąpienia, itp.;
- formy pisemne: sprawdziany wiadomości, kartkówki, zadania domowe, testy, referaty, zadania dodatkowe, itp.;
- formy pośrednie: własna twórczość

Organizacja procesu oceniania

Uczniowie są oceniani w skali sześciostopniowej ocen:

- celujący - 6,
- bardzo dobry - 5,
- dobry - 4,
- dostateczny - 3,
- dopuszczający - 2,
- niedostateczny – 1.

Ocenę bieżącą można uzupełnić znakiem: „+”, „-”

Kontrola i ocena osiągnięć uczniów:

I. Zasady oceniania:

1. Ocenie podlegają umiejętności i wiedza określona programem nauczania.
2. Ocenianie odbywa się w stopniach szkolnych w skali od 1 do 6.
3. Stosowana jest ocena cząstkowa za prace na lekcji w formie plusów i minusów. Za pięć plusów – ocena bardzo dobra, za trzy minusy – ocena niedostateczna.
4. Oceny są jawne. Podczas oceniania nauczyciel ma obowiązek wyjaśnić co będzie przedmiotem oceniania oraz dokonywać oceny według znanych i akceptowanych zasad (określonych w szkolnym regulaminie oceniania oraz w przedmiotowym systemie oceniania).
5. Uczeń ma prawo zgłosić w ciągu semestru raz nieprzygotowanie. Nieprzygotowanie powinno być zgłoszone przez ucznia podczas sprawdzania obecności.
Nieprzygotowanie rozumiane jest jako między innymi: brak pracy domowej zapowiedzianej z lekcji na lekcję, brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, nieprzeczytanie zadanego tekstu (nie dotyczy to jednak prac klasowych, sprawdzianów, testów i prac domowych zadawanych z dużym wyprzedzeniem).
6. Uczeń ma obowiązek zaliczenia zapowiedzianych sprawdzianów wiadomości na ocenę pozytywną. W przypadku nieobecności ucznia, ma on obowiązek zaliczyć sprawdzian w ciągu dwóch tygodni od terminu jego przeprowadzenia (w przeciwnym razie otrzyma ocenę niedostateczną). Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej ze sprawdzianu w terminie do dwóch tygodni od rozdania prac. Uczeń poprawia sprawdzian tylko raz.
7. Formy kontroli bieżącej tj.: kartkówki, odpowiedzi ustne, prace domowe nie podlegają poprawie.
8. Lekcja powtórzeniowa oraz sprawdzian powinny być zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem (termin sprawdzianu zapisany w dzienniku).
9. Na lekcji powtórzeniowej oraz na sprawdzianie ucznia obowiązuje znajomość zagadnień z działu programowego podlegającego kontroli.
10. Każdy uczeń ma prawo do otrzymania dodatkowych ocen, które może uzyskać, biorąc udział w konkursach, wykonując i przygotowując dodatkowe zadanie, opracowując referaty na temat określony przez nauczyciela lub tworząc własny projekt pracy (po uzgodnieniu z nauczycielem).
11. Brak aktywności lub nieprzygotowanie po wykorzystaniu limitu skutkuje „minusem”. Trzy minusy równają się ocenie niedostatecznej
12. Prace uczniów są gromadzone w teczkach uczniowskich (uczeń zobowiązany jest dostarczyć teczkę w ciągu dwóch tygodni od rozpoczęcia roku szkolnego).
13. Ocena semestralna jest wystawiana na podstawie wszystkich ocen cząstkowych obejmujących prace ucznia w całym semestrze. Nie musi być jednak średnią arytmetyczną tych ocen. Na ocenę wpływ mają przede wszystkim oceny cząstkowe z testów, sprawdzianów prac klasowych.
14. Oceny semestralne i końcoworoczne wystawiane są w terminie ustalonym przez Radę Pedagogiczną.

15. Na miesiąc przed wystawieniem ocen nauczyciel informuje o przewidywanych ocenach uczniów.
16. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej na I semestr, uczeń może zaliczyć materiał z I semestru na poziomie dopuszczających w terminie ustalonym z nauczycielem.
17. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej na koniec roku szkolnego uczeń zdaje egzamin poprawkowy zgodnie z zasadami Wewnętrzzszkolnego Systemu Oceniania.
18. Uczeń może się odwołać od ustalonej oceny na zasadach określonych w statucie szkolnym i w Wewnętrzzszkolnym Systemie Oceniania.
19. W przypadku opuszczenia 50 % zajęć uczeń zostaje nieklasyfikowany.
20. Uczniowie z dysfunkcjami oceniani są wg odrębnych zasad zalecanych przez PPP i P.

II. Pomiar osiągnięć uczniów odbywa się za pomocą następujących narzędzi:

1. Wypowiedzi ustne (3 ostatnie tematy, a w przypadku lekcji powtórzeniowych cały dział programowy).
2. Kartkówki (ich zakres to wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich tematów lekcji),
3. Prace klasowe po zakończonym dziale programowym.
4. Testy (nauczycielskie i standaryzowane).
5. Egzaminy próbne wewnętrzzszkolne.
6. Aktywność na lekcji (system plusów, minusów).
7. Zadania domowe.
8. Praca pozalekcyjna.
9. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń (uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, w którym powinny znajdować się zapisy: nr lekcji, data i temat, notatki, zapisy poleceń ustnych lub pisemnych prac domowych, zeszyt powinien być prowadzony systematycznie, w przypadku nieobecności ucznia w szkole, powinien go uzupełnić).
10. Realizacja projektu.

III. Kryteria oceny przy realizacji konkretnych zadań:

1. Prace pisemne

- a) Prace pisemne obejmują sprawdziany i kartkówki. Sprawdziany są obowiązkowe i zapowiedziane.
- b) Sprawdzian poprzedza lekcja powtórzeniowa, utrwalająca poznane wiadomości i umiejętności.
- c) Sprawdziany są obowiązkowe, uczniowie nieobecni w szkole mają dwa tygodnie na zaliczenie, w przeciwnym wypadku uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- d) Kartkówki są niezapowiedziane i sprawdzają wiedzę i umiejętności bieżące i obejmują trzy tematy.
- e) Maksymalna ocena z kartkówki, to ocena bardzo dobra

-
- f) Prace pisemne (testy, sprawdziany) są przechowywane do dnia 31 sierpnia każdego roku szkolnego.
 - g) W przypadku gdy uczeń ściąga podczas pisania sprawdzianu, praca zostaje odebrana a uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.
 - h) W przypadku sprawdzianów pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczoną na oceny wg kryteriów:

0% - 35% ustalonej liczby punktów – ocena niedostateczna,
36% - 50% ustalonej liczby punktów – ocena dopuszczająca,
51% - 70% ustalonej liczby punktów – ocena dostateczna,
71% - 85% ustalonej liczby punktów – ocena dobra,
86% - 96% ustalonej liczby punktów – ocena bardzo dobra,
97% - 100% ustalonej liczby punktów – ocena celująca.

- i) Punktacja ulega zmianie w przypadku uczniów mających orzeczenie z poradni o obniżeniu wymagań.

0 – 20 % ustalonej liczby punktów – ocena niedostateczna,
21 – 45 % ustalonej liczby punktów – ocena dopuszczająca,
46 – 70 % ustalonej liczby punktów – ocena dostateczna,
71 – 85 % ustalonej liczby punktów – ocena dobra,
86 – 90 % ustalonej liczby punktów – ocena bardzo dobra,
91 – 100 % ustalonej liczby punktów – ocena celująca.

- W odniesieniu do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi PSO przewiduje dostosowanie form i metod oceniania zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi.
- Uczniowie posiadający orzeczenia o kształceniu specjalnym objęci zostali odrębnymi kryteriami oceniania.

2. Umiejętność pracy w grupie

- a) Podział zadań:
 - członkowie zespołu równomiernie dzielą się pracą,
 - każdy uczeń, choćby w minimalnym stopniu, uczestniczy w realizacji zadania wykonywanego przez drużynę.
- b) Podejmowanie decyzji:
 - każda osoba ma prawo głosu
 - opinie wszystkich członków grupy są równoprawne i uwzględniane w podejmowaniu decyzji końcowej,
 - mało aktywni uczniowie są zachęceni do wypowiedzi przez pozostałe osoby.
- c) Stopień zgodnego współdziałania w grupie:
 - umiejętność skutecznego rozwiązywania konfliktów,
 - wzajemne wysłuchiwanie swoich argumentów przez osoby z danej drużyny, - zachowywanie podstawowych zasad kultury, nawet w czasie sporów.

- d) Postawa podczas pracy:
- grupa jest skupiona na zadaniu, które ma wykonać,
 - wszyscy uczniowie należący do zespołu są zaangażowani w osiągnięcie wspólnego celu,
 - osoby wchodzące w skład drużyny dbają o dobrą jakość rezultatów pracy.

2. Praca ucznia na lekcji

- a) Sprawdzanie przygotowania do lekcji, uczeń powinien posiadać podręcznik, zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń.
- b) Udział w lekcji: częstotliwości zgłaszania się do odpowiedzi na zadane przez nauczyciela pytania lub w wypadku wykonywania zadania pisemnego.
- c) Stosunek ucznia do poruszanej tematyki (w ogóle nie interesuje się tematem, biernie uczestniczy tylko na wyraźne polecenie nauczyciela, aktywnie uczestniczy – sam, nie będąc zachęcany przez nauczyciela, wykazuje inicjatywę – zadaje pytania, zabiera głos, dyskutuje).
- d) Wykazywanie się ponadprogramową wiedzą i dociekliwością (np. przynoszenie na lekcje materiałów pomocniczych).

3. Wypowiedzi ustne

- a) Oceniana jest zawartość rzeczowa.
- b) Umiejętność formułowania myśli.
- c) Stosowanie terminologii historycznej, zgodnie z poziomem wymagań.
- d) Umiejętność wykorzystanie pomocy naukowych (mapy, tablice graficzne) itp.

4. Prace domowe

- a) Ocenie podlegają pomysłowość rozwiązania.
- b) Poprawność rzeczowa.
- c) Umiejętność prezentacji.
- d) Stopień zaangażowania.
- e) Efektywność.

6. Udział w projekcie

Ocenie podlega:

- a) zaangażowanie,
- b) systematyczność,
- c) samodzielność
- d) korzystnie z materiałów źródłowych.

7. Aktywność pozalekcyjna

- a) Sukcesy w konkursach i olimpiadach: wyniki najwyższe I, II, III m. – ocena celująca, wyniki na poziomie wyższym niż 50% – ocena bardzo dobra.
- b) Pomoc w przygotowaniu imprez regionalnych propagujących lokalną społeczność.
- c) Aktywny udział w uroczystościach o charakterze społeczno-patriotycznym.

Przewidywane osiągnięcia uczniów na poszczególne oceny:

I. Ocena niedostateczna (1)

Wiedza:

- braki wiedzy są duże, nie rokuje nadziei na ich usunięcie przy pomocy nauczyciela, nawet w długim okresie czasu,
- nie zaliczył sprawdzianów na ocenę pozytywną, nie wykazał chęci poprawy oceny niedostatecznych,
- nie prowadził zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń,
- nie pamięta prostych faktów, pojęć i terminów historycznych,
- nie dostrzega prostych przyczyn, i skutków faktów, wydarzeń, zjawisk,
- nie opanował w stopniu minimalnym zagadnień poruszanych na lekcji, Umiejętności:
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać prostych poleceń i prostych umiejętności,
- nie umie nazywać faktów, wydarzeń, zjawisk, nie potrafi umieszczać ich w czasie i przestrzeni,
- nie umie dostrzec prostych przyczyn skutków faktów, wydarzeń i zjawisk, -nie rozumie prostego tekstu źródłowego.

Aktywność:

- uczeń nie uczęszcza na zajęcia,
- przeszkadza w trakcie lekcji, uniemożliwia prowadzenie zajęć,
- odmawia wykonywania zadań postawionych przez nauczyciela bądź grupę, -wyraźny brak zainteresowania przedmiotem.

II Ocena dopuszczająca (2)

Wiedza:

- uczeń posiada niepełną wiedzę określoną programem nauczania,
- przy pomocy nauczyciela jest w stanie zrealizować polecenia dotyczące zastosowania posiadanej wiedzy,
- posiada minimalną wiedzę dotyczącą wydarzeń Polski i świata,
- zna proste fakty, pojęcia historyczne i terminy, podstawowe wydarzenia i zjawiska oraz ich przyczyny i skutki, luki wiedzy jest w stanie uzupełnić w dłuższym okresie czasu.

Umiejętności:

- przy pomocy nauczyciela umie zastosować umiejętności przewidziane programem i dysponuje umiejętnościami, które pozwolą mu uzupełnić braki w dalszym procesie uczenia się historii,
- umie nazywać fakty, wydarzenia, zjawiska,
- umie szeregować wydarzenia w czasie,
- dostrzega związki między życiem gospodarczym, położeniem geograficznym,
- odczytuje dane kartograficzne,
- potrafi posługiwać się podręcznikiem, słownikiem, czyta ze zrozumieniem treści zawarte w źródle.

Aktywność:

- bierna postawa na lekcjach,
- zachowuje się poprawnie na lekcjach, nie przeszkadza,
- pracuje na lekcjach tylko pod nadzorem nauczyciela i z pomocą kolegów.

III. Ocena dostateczna (3)

Wiedza:

- posiada podstawową wiedzę, przewidzianą programem nauczania w stopniu zadawalającym,
- nazywa poznane epoki i podaje ich cechy,
- rozumie znaczenie złożoności faktów, wydarzeń, zjawisk, procesów oraz zna daty roczne przełomowych wydarzeń,
- rozumie zmienność i ciągłość procesów historycznych,
- rozumie rolę źródeł historycznych w poznawaniu historii,
- pamięta wybitne jednostki poznanych wydarzeń,
- w pracach pisemnych popełnia błędy merytoryczne, ale po uwagach nauczyciela potrafi je poprawić.

Umiejętności:

- uczeń potrafi wykonać polecenia wymagające zastosowania umiejętności przewidzianych programem o średnim stopniu trudności,
- posiada umiejętności dla poziomu wymagań koniecznych, uzupełnionych o nowe kompetencje,
- dostrzega zmienność i ciągłość wydarzeń oraz zjawisk,
- umieszcza fakty w czasie i przestrzeni historycznej,
- dostrzega przyczyny i skutki między faktami, wydarzeniami i zjawiskami,
- umie wykorzystać różne źródła wiedzy historycznej,
- umie wypowiedzieć się w formie ustnej i pisemnej na konkretny temat.

Aktywność:

- bierze udział w pracy zespołowej,
- nie pracuje systematycznie, aktywnością wykazuje się sporadycznie.

IV. Ocena dobra (4)

Wiedza:

- uczeń opanował materiał przewidziany w programie,
- zna i rozumie większość pojęć,

-

- zna przyczyny i skutki faktów, wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych,
- rozumie związki i zależności pomiędzy historią powszechną i historią Polski,
- odtworza rzeczywistość historyczną na podstawie źródeł historycznych i literackich,
- pamięta daty początkowe i końcowe wydarzeń historycznych, -zna postacie historyczne ważne dla dziejów Polski i świata,
- uczeń dobrze opanował materiał, ale czasami popełnia błędy.

Umiejętności:

- posiada umiejętności dla poziomu podstawowego, uzupełnione o nowe kompetencje,
- porządkuje fakty według kryterium czasu i przestrzeni,
- selekcjonuje fakty i wydarzenia, rozumie związki między nimi,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę, formułuje oceny, opinie i uzasadnia je,
- umie korzystać z różnych źródeł informacji i je interpretować,
- poprawnie posługuje się mapą,
- przy pomocy nauczyciela poprawnie analizuje teksty źródłowe i porównuje uzyskane informacje z innymi źródłami,
- bierze udział w dyskusjach, grach dydaktycznych, formułuje poprawnie wypowiedzi ustne i pisemne.

Aktywność:

- jest aktywny w czasie lekcji, wykonuje polecenia nauczyciela, -samodzielnie wykonuje powierzone mu na lekcji zadania, -umie i chce współpracować w grupie.

V. Ocena bardzo dobra (5)

Wiedza:

- uczeń posiada zasób wiedzy określony programem,
- zna przyczyny, przebieg i skutki faktów, wydarzeń, zjawisk, procesów,
- zna typologię źródeł historycznych, pojęcia i terminy dotyczące problemów badania źródeł historycznych,
- pamięta daty, wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne oraz rolę postaci w nich uczestniczących,
- rozumie zmienność i ciągłość procesów,
- rozumie przeciwstawne interpretacje wydarzeń.

Umiejętności:

- posiada umiejętności dla poziomu rozszerzającego i dopełniającego uzupełnione o nowe kompetencje,
- operuje wiedzą historyczną,
- korzysta z różnych źródeł informacji,
- porównuje je i ocenia ich wiarygodność oraz przydatność,
- samodzielnie formułuje i definiuje pojęcia oraz posługuje się nimi ze zrozumieniem,
- formułuje i rozwiązuje problemy historyczne,
- wykorzystuje wiedzę z pokrewnych przedmiotów,
- potrafi argumentować swoje wypowiedzi, sądy, opinie, oceny,

- rozróżnia prawdę historyczną od fikcji,
- zdobytą wiedzę prezentuje w różnych formach: w wypowiedziach ustnych i pisemnych,
- przedstawia prace problemowe, przekrojowe, prace w grupie np. metody projektu.

Aktywność:

- czynnie uczestniczy w lekcjach, bierze udział w dyskusjach, debatach, grach dydaktycznych na forum klasowym,
- wykonuje dobrowolnie zadania, zdobywając nową wiedzę i doświadczenia, - wykazuje się pomysłowością, inicjatywą i pracowitością.

VI. Ocena celująca (6)

Wiedza:

- uczeń posiada wiedzę historyczną określoną programem jak i wyraźnie wykraczającą poza obowiązkowe wymagania programowe, potwierdzając to w toku pracy lekcyjnej i pozalekcyjnej, posiada zainteresowania humanistyczne, systematycznie pracuje, czyta książki i artykuły historyczne, wykonuje prace dodatkowe
- osiąga sukcesy w różnych konkursach historycznych (I, II, III miejsce)
- bierze udział w apelach szkolnych i innych uroczystościach społeczno- patriotycznych
- ze sprawdzianów otrzymuje oceny bardzo dobre i celujące
- wykonuje prace w ramach projektu edukacyjnego na ocenę celującą

Umiejętności:

- uczeń posiada umiejętności określone dla poziomu wymagań podstawowych, rozszerzających, dopełniających i uzupełniających o nowe kompetencje,
- samodzielnie zdobywa wiadomości,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę w nowych sytuacjach poznawczych,
- umie dokonać syntezy, analizy materiału oraz powiązać je z zagadnieniami poznanymi w czasie innych przedmiotów,
- umie powiązać dzieje własnego regionu z historią własnego kraju lub z dziejami powszechnymi,
- krytycznie analizuje treści prezentowane przez media i inne źródła.

Aktywność:

- bierze aktywny udział w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- bierze czynny udział w życiu szkoły i miasta: udział w apelach szkolnych, akcjach, uroczystościach patriotycznych -pomaga słabszym koleżankom i kolegom

Sposoby informowania o postępach w nauce:

1. Informacje o otrzymanej przez ucznia ocenie z odpowiedzi, z zadania domowego, z pracy na lekcji, z prac pisemnych (sprawdzian, kartkówka) są przekazywane rodzicom podczas zebrań, w uzasadnionych przypadkach rodzice informowani są indywidualnie.
2. Nauczyciel informuje ucznia na bieżąco o otrzymanych ocenach: słownie, wpis w dzienniku, wpis w zeszycie, wpis na pracy pisemnej.

-
3. Nauczyciel powiadamia wychowawcę o osiągnięciach uczniów za pomocą:
 - wpisów w dzienniku lekcyjnym,
 - wpisów w e-dzienniku,
 - rozmów z wychowawcą,
 - przekazywanych informacji o uczniach, którzy są zagrożeni oceną niedostateczną.
 4. Rodzice są informowani o sposobach dostępu do PSO z historii:
 - przez nauczyciela,
 - poprzez informację na stronie internetowej szkoły.
 5. Uczniowie na pierwszej lekcji organizacyjnej zostają zapoznani z PSO z historii.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych

1. Zasady oceniania ucznia o obniżonych możliwościach edukacyjnych:

- a) ograniczenie wymagań do indywidualnych możliwości ucznia
- b) wydłużenie czasu przeznaczonego na wykonanie ćwiczeń praktycznych,
- c) możliwość rozbicia ćwiczeń złożonych na prostsze i ocenienie ich wykonania etapami,
- d) wydłużenie czasu na nauczenie się partii materiału lub rozłożenie na mniejsze części
- e) branie pod uwagę wyłącznie poprawności merytorycznej wykonanego ćwiczenia,
- f) możliwość (za zgodą ucznia) zamiany pracy pisemnej na odpowiedź ustną (praca klasowa lub sprawdzian),
- g) podczas odpowiedzi ustnych - zadawanie większej liczby prostych pytań zamiast jednego złożonego,
- h) obniżenie wymagań dotyczących estetyki zeszytu przedmiotowego,
- i) wydłużenie czasu pracy na wykonanie zadania,
- j) wykonanie pracy pod kierunkiem nauczyciela,
- k) sprawdzian pisemny oceniany według obniżonych kryteriów:
 - 0 – 20 % ustalonej liczby punktów – ocena niedostateczna,
 - 21 – 45 % ustalonej liczby punktów – ocena dopuszczająca,
 - 46 – 70 % ustalonej liczby punktów – ocena dostateczna,
 - 71 – 85 % ustalonej liczby punktów – ocena dobra,
 - 86 – 90 % ustalonej liczby punktów – ocena bardzo dobra,
 - 91 – 100 % ustalonej liczby punktów – ocena celująca.
- ł) umożliwienie odrabiania zadań domowych w wersji komputerowej,
- l) uczeń może pisać drukowanymi literami,
- m) ocenia się przygotowanie ucznia do lekcji.